

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX: || DE
CANONICA ET MO- || nastica Disciplina collapsa
restau- || randa, pristinoque nitori || restituenda. ||**

Schulting, Cornelius

Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

In Libros De Ecclesiastica Disciplina Reverendi Doctiss. Viri. D. Cornelii
Schuldingii A Steinovich SS. Theologiae Licentiati Ac Professoris Coloniae,
D. Andrae Canonici. Epigrammata Auctore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63372)

IN LIBROS
DE ECCLESIA-
STICA DISCIPLINA
REVERENDI DOCTISS. VI-
RI D. CORNELII SCHVLTINGII A
STEINVVICH SS. THEOLOGIAE LI-
CENTIATI AC PROFESSORIS
COLONIAE, D. ANDREAE
CANONICI.

EPIGRAMMATA
Auctore.

GVILHELMO SALS MAN SS. APO-
STOLORVM CANONICO.

RELIGIO CORNELIO SCVL-
TINGIO STEINVVICHIO SVO
contra hostes vindici.

*V*irtutum Princeps, eadem Regina sacrorū
RELIGIO, sex atque decem velut obſita ſeculis
Per ſacras, CHRISTI dominor cum legibus, aras.
Qua Phabus radios Oriensque, Cadensq; ministrat
Qua riget Arctous, contrariaq; aſtuat Arctos.
Rex meus atque Pater non expugnabile robur
Indidit, omnipotēs CHRISTVS, ſtab ilemq; manere
Perpetuū voluit, nulla que vel arte moueri;
Quanquam etiam contra ſtent oſtia Ditis athena.
Non minus affectat mea ſceptra potentis Auerni
Progenies, homines vultu, lanaq; bidentes,
Corde lupi, ſibra Tigres, ſtomachoque Dracones
Hæreticos dico, deſertoresque ſacrorum.

†† 4

Quas

Quas non in furias illi transire parati.
Oppugnant mea tecta, simul conuellere certant
Rupe incon:ussa positas, immamter, arces.
Rumpere si possent aditus, adytisq, potiri,
Quid non auderent? Diuos arcessere calis,
Atq, arcere; Deo Anguimanum praescribere leges,
Arbitriq, sui caelestia reddere iura.
Ab nostro quoties illudere fada pudori
Tentauit Soboles Veneris Martisq, cruenti:
(Numina falsa colunt isti haec duo) fracta libido est
Illorum, nihil in castam potuere Tonantis
Sponsam, quam fidei CHRISTVS sibi lege iugauit.
Ergo ad Lenones damnat me turba proterua,
Persida, crudelis, mendax: hinc nominor illis
Iam Regina salax Sodoma, & Babilonica pellex,
Luxurians ostro, Regumq, amplexibus haerens.
Rideo vesanos; quid enim nisi futilis vmbra hoc
Verborum, morbus cerebri, & deliria meotis?
LIBER ijs Deus est: genio atque abdomine turpi
Sacra Deo faciunt; hinc LIBER turba loquendi est,
Quilibet audendi ius arrogat, omnia turbat.
Non noua iam patior, series antiqua malorum est,
Has priscis ab auis furias hausere; nec vltor
CHRISTVS, amore meo, Vecordes fuit inultos.
Ecce iacent mea lambentes vestigia strati
Stigmate Ligero Gallosodomitica perustus
CALVINVS, sub calce mea stridentia vin:la
Molitur, multum indignans, Acheronta mouendo.
Subsilit, obluetans superis: quam spiritus illi

Duce

Ducitur exili circum lymphada suorum

Furba ruit hircens, caeco immoriensq; magistro.

Ipsa sui SCHVLTINGE tibi Victoria partem

Debet, in arma fidem propter mea, propter & arma,

Qua mea tractasti nobis fidiſſimus vnus.

CALVINVS te sensit atrox, sensere sequaces

Errorum per Cymmerias fax gressa tenebras:

Quando sublimis solio, offi. ioq; docentis

Arte refellebas docili mendacia vatis

Dira Gebennatum, mendacia mersa Gehenna.

Dumq; leues auras imitantur verba, nec auri

Discipulorum excepta, fugacia semper inherentis

Inferu illa libris obituris vndiq; mundum,

Et subiecta typo ventura in secula mandas,

Qua tibi nemo fide minuet, non arguet vllus.

Nec fratris laude Leihæa obliuio mergat:

Fama PETRI mihi grata tui Fratrisq; Patriq;

Vindicta atq; mei, quantum decus attulit ipse

Præsidiumq; mihi gratum meminisse, piūmq;

Cardine res inuerso iam mea ceperat ire;

Vrbs & terra mihi deuota COLONIA pestem

Hauserat; ah princeps sacrorum maximus ille

SEPTEMVIR, nostris contraria ritibus audens,

Iam iam incestabat Diuū crudeliter aras.

Vrbs dilecta Deo, quamuis interrita, semper,

Virgo, tenax nostri, vigilansq; pudoris ab auo,

Magnanimis etiam poterat nutare videri:

Illius ast custos, tollendus ad astra Senatus

Illa sam mihi seruabat, nec ab hoste timere

†† 5

Visus.

Visus, nec slychios quicquam curare furores.
Hic PETRI eminuit Constantia, cura, fidusq;
Tum patria, & pietatis amor, studiumq; sacrorum:
Purpureis coram Patribus, magnosq; Senatu
Ille meus rigide pro me certavit Achilles,
Indicioq; suo fraudes patefecit Auerni.
Præmia digna refert PETRVS nunc incolæ cæli:
Præmia digna feres cum fratre, ut fratris Achatis.

D. HIERONIMVS CORNE-
LIO SCHVLTINGIO CVLTORI
suo & amico.

Dixerunt ego quod sim sacri nominis Heros;
Dicis idem cultu vir celebrande meo.
Quem colis, ipse colam, nec eris frustrandus amico,
Inflans Dalmatico cornua plena Seni,
CORNELI, tecum laudes impertiari istas,
Non sine te mea laus, tu sine me nec eris.
Viue mihi simili: viuendo scripta probantur;
Vitaq; maior, quam littera, testis erit.
Viue Dei metuens, viuendo dicta probantur;
Sic meus es cultor, sic eris alter ego.
BETHLEMI memor esto mei (memor, euge, moneri)
Nam fugis auratas, nomina magna domos.
Hic & in auspicio locus est tibi clausus, & exfors
Turbarum, & luxus, desidiaq; grauis. (dam,
Ut mihi BETHLEMVM, CHRISTI cunabula quon-
Mel cum lacte dedit virginis, atq; Dei

Sic

Sic de fonte meo hoc liba: fons DAVIDIS iste,
Fons CHRISTI: hic panis verus, & vnda mihi est:
BETHLEMVM domus est panis, Bethlemicus hic fons
Vescere pane Dei, flumina sancta bibe.
Hic prae sepe Deo cunas in marmore caeso
Præbuit (ah Tygres tale cubile colant)
Hic ego multabam silicis præcordia tactu,
Erubuitq; meo sanguine dura silex;
Quando recur sabant animo ludibria Diti;
Vt fibris noxam subderet arte meis.
Est LAPIDOSA VIA ò STEINVEG Virtutis ad atra
VICVS & est, malis hoc LAPIDOSVS eò:
Viucere perge tibi; à vanis subducere turbis;
Diuertere ad studium, quod mihi nectar erat,
Quodq; tibi est nectar, non illis faucibus aptum,
Quas non irrorat gratia larga Dei.
Si non Antipodum sol declinasset ad umbras,
Lunaq; rupisset pensa diurna mihi,
Vna dies vita, & studij, mortisq; fuisset;
Clausisset vigiles mors oculosq; mihi.
Luminibus nostris exul quoq; somnus abisset,
Dum veheret cantu gallus ab axe diem.
Mens eadem tibi; respondes merito, atq; labore:
Respondet meritis ecce corona tuis.

S. S.

S. S. THEOLOGIA LICEN. D.
tato & Professori suo Schul-
tingio.

Verbigena CHRISTO prognata, Tonantis
alumna,

Consilij atq; operum conscia sola Dei.
Omnis ab ore meo flumen sapientia ducit;
Numinis Ambrosiam libo. propino sacri.
O mea progenies, rerum studiosa sacrarum,
Amplexu matrem cinge fauente tuam.
Huc ades, & venas mecum sectare latentes,
Quas mecum nouit spiritus astra regens.
Tu s CHVLTINGE mihi tot iam deuotus in annos,
Perge Gigantais passibus ire procul.
Vertice diuino sistendus, in ardua cali
Insere docte caput; culmen habere potes,
Culmen Olympiacum: scribingi parta corona,
Gloria parta tibi, stantq; trophæa tua.
Muneris hoc nostri est, te insignia laurea velant.
D. ffi. ili ex palma laurea ferta dedi.

D. HIE

EN. D. HIRONYMVS CORNE.

LIO SCHVLTINGIO GRATIAS

agit pro concinnata Confessione

Hieronymiana.

antis

Cornelianus est honos: CORNELIAE

Ceu filius Latinam adornas gloriam,

Et eruditionem abhinc propagnas

In posteros, & posterorum posteros.

Manum mihi admoliris & scriptis meis,

Probavit euentus tuum factum optime:

CONFSSIONIS alta stabit gloria.

Hoc maius admiratione qualibet

moi,

Isthinc habes, quod omnia mea congeris,

Scopum qua eundem finem eundem qua appetunt,

Vnum in locum, vt n. hil supra atq; infra nihil

Restet, relatu prosequi quod debeas.

Annis meis errantium qua monstra erant

In caelites, & in Deum ipsum iniuria,

Heu denuò post fata publicum vident,

Et prodeunt rursum huc abuq; Tartaro.

Pharetra seruit hic mea, & iacula mea:

Stridonio petantur ergo fulmine,

In profluentis alueum Danubij

IE

Mei, n. fanda mergantur capita precor:

Redundet illis Ister ille, corporum

Vorax & impleat profundos gurgites.

In hos meam sententiam hanc intorqueat

Opto Deus Deiq; Iudices vice,

ARMA

Armauit, erge, te tua hac industria:
Mens, tuusq; feruor impios coquit.
Restat meorum quicquid hoc voluminum,
Sacrum vi penum, in millena diuidis loca,
Et partibus figis, locasq; congruis.
Enucleata scripta mea sic germinant
In auiterna seculorum tempora,
Et hostium rodent inanes chartulas
Ignobiles, vt alitis, pennas, Iouis
Vicina pluma deuorat, nec sustinet.
Quos mutua nunc factiones atterunt,
Facile meorum amor, meus labor premet,
Et ira numinis flagrans cupidine,
Qua fortitudinis velut eos est sacra.

Grates refero: laboris arbiter Deus
Bonis, precor, remuneret caelestibus.
Musas cole has sacras, & illices boni.
Sit virium hoc onus, sit virium hic modus.
Vox maior ista Buccinis est omnibus:
SCHULTINGIVS CONFSSIONEM protulit
BETHLEMICI INCOLAE, ET SENIS STRIDONII

D. HIE

D. HIERONYMVS LAVDAT
CORNELII SCHVLTINGII OPVS
de Ecclesiastica Disciplina.

Magnum opus, & dignum monumentis omni-
bus cui,

De DISCIPLINA ECCLESIASTICA tuum,
Eugē, tuis dignum curis, opere hoc opus orbi est.
Res Christiana Disciplinā nititur.
Cuius neglectu rerum subuertitur ordo,
Nutantq; FIDEI CHRISTIANAE vertices.
Tu reuocas veterum mores praescriptaq; Patrum
Antiquitatis optima ornamentuq;
Tu quasitorum leges ritusq; sacrorum
Prodeis in theatrum amans ECCLESIAE.
In melius mores hominum vit amq; sacrorum
Referre conabar pijs hortatibus
Vltricesq; minas à Rege potentis olympi,
Interminabam aduersus impios choros.
Ergo mihi subitū maculas inducere certant
Calumniā sugillat Vrbs me & Curia.
Aduersum erigitur me candidus ordo sacrorum,
Securitate non fruor, verto solum.
Traducam & te nimium sapuisse querantur,
Quasi piacularis est calumnia.
Nemo fidem negat his scriptis, cui integra virtus,
Damnationis calculum nemo feret.
Aude animo & temet sacris seruato nouandis,
In pristinum statum manente gloria.

S. AN-

S. ANDREAS APOSTOLVS B.
CORNELIO SCHVLTINGIO
Canonico suo.

CORNELI patria delitium es tua,
Sicut Bethsaida gloria cum PETRO
Dior fratre meo, Christi adum duce.
ANDREAE obsequijs per dius incubas
Et pernox, rubeo vellere praditus,
Collegis reliquis additus & choro.
Ex vsu Canonum viuere mos tibi:
Prudens simplicitas, & sapientia
Simplex, ingenij est dos & amor tui:
Quamuis exuperas ingenio catum
Acri Mercurium, quod labor impigre
Sudans condecorat dotibus optimis.
Mauis esse bonus, malo bonus ego,
Horis quam varios omnibus assecras.
Exemplum reliquis ducis in optimum
Istud, ne vitijs dedita pectora
Fastosis, operum sint & inania
Rectorum, & vitijs vsque sciantia.
Ignorare malum praestat in omnibus,
Quam postquam scieris, tale relinquere;
Id verò ingenio verius est tuo.
ANDREAE, mernis sic cumula chorum,
Sanctorum chorus vt fiat & astricus.

B. LAV.

LVS
D
B. LAVRENTIVS CORNE-
LIO SCHVLTINGIO GYMNASII

Laurentiani Regenti & Pro-
fessori.

L Auream LAVRENS tibi sempiternam
Vendico; nam tu mihi laureatus
Pubus es nostra studio, magister,
Perpete flagrans.

Quinque Urbem Latiam potestas
Sancta lustrasset redeunte lustro,
Quod bonas artes bonus administras
Ore, stylog.

Artium tantum nec eras sacerdos,
Atq; Musarum vigilans magister;
In tuos maiora humeros residunt
Pondera rorum.

Cura te solum studiosa spectat;
Creditor rerum tibi quod mearum est,
Creditor concors tibi disciplina,
Cura domusq;.

Ergo Laurentium iuvenes gubernas,
Atticos necnon Latinos, poetas
Et Sophos, iusta moderans lyceum
Lege meorum.

Languet ex Martis furia scholarum
Splendor, & clades operit Camanas;
Censibus nam te minuunt, scholasq;
Tempora dura.

V.
†††

Fundis

Fuudis effusa quod habes benignus
Et pia dextra: remanens egestas
Te premit: sunt hac tua liberalis

Premia saepe.

Sed tamen factis aliud mereris,
Et tui manes aliud merentur
Fratris, aeterna licet hi fruantur

Luce piorum.

Syndicus magni PETRVS hic Senatus,
Cui modò parent Vbi potentes,
Te facit magnam monitore nostro

Rem sub honore.

Montis ad sacri iuga qua Camana
Thomias regnat, cariota moles
Stabat, à nostris habitata dudum

Gymnasiarchis.

Duxerat rimas, oneri fatiscens
Pendulo: PETRVS rogitat senatum,
Transferat sedem domino sequenti

Hanc, & ementi.

Sancta FRANCISCI loca diuiduntur,
Et datur nobis PARADISVS eius,
Sorte felici, redimente numo,

Aula librorum.

Pergit hinc PETRVS, numerat Dalerum
Millium pondus precibus coactum,
Surgit introrsum domus & sub illo

Vertice floret.

Septa KVICKHOVVS moderatur horti

Perpe-

*Perpetis: floret paradisus idem,
ante FRANCISCI, mea nunc voluptas,
Palladis aula.*

*Eccelaureti viret hortus, affert
Laureas flores varios, & herbas,
Arborum dulci grauidumque nectar
Caudice stillat.*

*Est RVRAEMVNDAE titulus, meumque
Nomen est, Laurus viret, & liquores
Sunt RVRAE, rores saliant ab alto
Fonte caballi.*

*Floruit sub te mihi Christiana, &
Dotibus magnis viguit iuuentus:
GASPARI, florens satis, VLEBER ●●
Plurima debet.*

*Vt tibi debet: studio merendi
Ambo certatis, nec amice curam
Qui locum mutas; ope prodes illis,
Consilioque.*

*Ergo Laurentum decus auiternum,
aucte tam multis operum coronis,
Cincte tantorum meritis laborum,
Viuito felix.*

ZELVS

ZELVS CATHOLICVS COR-
NELIVM SCHVLTINGIVM AD-
monet ad edenda & perficienda reli-
qua sua opera.

Herculeis animum contende laboribus autor,
Insiste semitis, vt habemus, pijs.
Nupera scripta vigent, operum tibi gratia crescens
Illuceat, quos parturis fœtus novos,
Maturato. TOMISIAM COMMENTARIA profer
ECCLESIASTICA, hortor, opto, QVATVOR,
DIVINI OFFICII sic constet vt omnibus ordo,
Liturgici, Eucharistici, & precum.
Perge per ambrosios diuinius ire labores:
Vt ore, sic manu Dei hostes obrue,
Caestiquè armate stylo confige Prophetam
Gebennidem, Ditis loquacem oraculi.
Sis ANIMADVERSOR, luctare, resiste, repugna
CALVINIANIS INSTITVTIONIBVS.
Vlterius vulgus scriptorum antè ire labora,
Et ade CONFVTATIONES ocys,
EX CALVINICOLVM Synhodi, fœdisquè oloacis
POLITIAE, atque DISCIPLINAE gnauiter.
Te penes hac sunt scripta manu, qua BELGICA nouit
Qua GALLIA ipsa machinamenta inferum.
Quas celare volunt, fictisquè obtexere laruis,
In publicum producis artes impias.

Non

Non orci galea aut Gygi anulus occultare
(In fabulis quæ sunt) potest hæc crimina.
Cæsaris annales versasti prope dextra
BARONII iam CARDINALIS inclyti;
Comexis studio ex illis SYNTAGMATA, prome
ANTIQUITATVM ECCLESIASTICARVM
opus.

Ad te quod lucrum, siue incrementa salutis
Si publicum non accipit tam pulchrum opus?
Si latet, & tanto est res condita vana, labore:
Non semper in te est scripta, quod latent tua:
Augentur sumptus, quibus impar, numina quaris
Tuis laboribus patrocinantia.

Huc Mecanates ergo properate benigni,
Fauore liberales & larga manu;
Vt tam frugiferi digna mercede labores
Ornemur, vt typos adepti prodeant:
Nominibus vestris Phœbi quasi luce coruscent,
Currant ad vmbilicum vti celerrimè.

CARMEN HENRICI
ELVENSIS GYMNASII LAVREN-
tiani Professoris in Cornelij Steinvvichij li-
bros de Disciplina Ecclesiastica col-
lapsa restauranda.

Κ Καίπερ πρεσβυγενῆς κεκμηκῶς δὲ οὐκ ἀπὸ
μόχθου,

ἀλλὰ παλαίγενέων ἔργον ἐλιξάμην.

Ὡς λευκὸς σχεδόθεν κύκνῳ μέλανος θανάτοιο

τὴν μολπὴν γλυκερῆν μέλπει ἀπὸ σώματος

Ὡς καὶ λαοὸς ἁλεπῶ ἐπὶ γῆρα ὁδοῦ

Ποικίλα ἄκ' κραιῖ φθέγγεται ἔμπαυέως

εἰν ὁσίαις δὲ παρὸν μάλα μέρμερα μῆσατο ἔργα,

ἐργασίαν μεγάλῃ τεύχε πείνοιο πάλιν

ἀάζετε λαμπρόμενον δώσει δαίδαλμα καὶ ἄλλον

ἦρτες τῶτο γέρον τῆ φρενὶ πεύκαλίμη.

CAR.

CARMEN IAMBICVM

TRIMETRVM MONOCOLON. M.

Matthiæ Hulcedij Agripp. Professo-
ris Gymnasij Laurentiani
Colonienfis.

His elegantulis tuis, celestibus,
O quam nites laboribus, Vir optime,
Choris, tuis iuuas profecto plurimum,
Quos aureo depromis ore, pectore,
Ecclesiam sanctissimam, his opusculis
Mellifera velut apis, per aluearia,
Homines quibus fruuntur electissima
Mella, atticis das quasi petita, floribus.
Hinc tot quibus splendes vbique, opuscula
Ut literis, nunc vnicum decus scies:
Celebris es Confessione Hieronymi,
Principibus, & potentibus grata viris,
Cuius vigorem pristinum libri noui,
De Corrigena disciplina Ecclesie,
Nouo elaborati opere, satis hi pradicant.
Perge & feracis prode pectoris parem,
Libris quibus celebraberis, sequentibus,
Fidei refertis dogmatibus industriam.
Ecclesiastica, in quibus pulcerrime
(Opera profecto Clericis aptissima)
Officia quattuor tomis, complecteris.
Præterea inanes efferi Caluinij,
Explodis vnus nenas, & ferreo,

Calui-

Caluiniorum tundis ora, malleo
Nefanda prodens concilia queis floruit
In belgio, tum gallijs turba impia:
Et Cesaris dein digeris, doctissimi
Historie opera plurima, Patris Baronij:
Qua sic suis effingis omnibus, sacris
Scientiarum ex fontibus, coloribus:
Cous velut Apelles suas imagines.
Lucem ferent, perutiles libri tui
Et hi, sequentes editi pulcerrimam.
Sic age, tua super æthera fer altissimum,
Labore multo scripta tibi volumina,
Manebit istud decus & ista gloria
Haud posteris incognita, & Nepotibus.

DE